

PUNTS DE SUSCRIPCIO.

LLIBRERÍA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR.

Carrer Ample, 26,

y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

Lo Noy de la Mare se deixarà véurer
cada semmana.

PREU DE SUSCRIPCIO.

BARCELONA, PORTAT Á CASA.

Trimestre. 6 ralets.

FORA DE BARCELONA, FRANCH DE PORT.

Trimestre. 6 ralets.

Un número suelto, 4 cuartos.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

Carrer Ample, 26, llibreria.

LO NOY DE LA MARE.

UN GAT ESCARMENTAT.

Aquet gat escarmentat es la senyora Llussia. Ara 'ls lectors me podrien dir: paga que es gala.

La senyora Llussia t'è una germana que 's diu Pelegrina. La senyora Pelegrina t'è quaranta quatre Abrils y quaranta quatre arrugas á la cara. A pesar dels tants Abrils, la senyora Pelegrina es soltera, y sens duple aquesta es la causa de tantes arrugas.

¿Y per qué es encara soltera la senyora Pelegrina?

Ella no ha sigut may alló que se 'n diu una beldat y sempre s' ho ha conegut, aixó sí.

No es pas del tot cert alló que 's diu de que cap dona se sab conéixer que siga lletja. Lo que es exacte, es que tolas las guapas creuben serho mes de lo que ho són, y d' aquí que per regla general sigan lo que 'n diem *encantadas*, porque 's pensan que no mes t'ènen que plantarse, per trobarse rodejadas de pretendents, com si fossen empleos de molt bon sou.

Pero la senyoreta Pelegrina coneixia lo s'eu verdader preu y no feya anar cara la seva cara, y aixins es que no se surtia en furat ni en finestra que no se la veigés.

Passeigs, teatros, reunions, balls, aniversaris, no 'n deixava un per vert. Ja ho veig: lo temps li passava y 'ls jovens no se li detenian, y aquest estacionament de estat es prou per

fer pérdrer la paciència á la soltera que 'n tinga mes.

Lo cas es que 'l temps va anar passant, la senyoreta Pelegrina se va quedar soltera y lo temps anant de mica en mica lo final de senyoreta va fer que 's convertís en senyora.

La senyora Llussia era casada y tenia dugas nenas, y cada volta que se las mirava deya:

—Noyas, cregueume á mí, que sò gat escarmentat. Si seguín los meus consells no vos quedareu per *tias* com la Pelegrina.

Ella quan era jove no deixava cap ball, cap reunió, ni res, y després se va trovar que de tant que se havia ensenyat, particularment, ningú la va voler véurer.

Y al peu de la lletra la senyora Llussia cumplia lo s'eu propòsit.

Las noyas no anavan á cap teatro ni reunió ni cosa que s' ho semblés. La mamá las acompanyava á missa lo dias de obligació, y de missa á casa.

Dintre de casa sí que feyan lo que volian, porque el rigorisme de la mamá no era mes que per un bon fi, ben ó mal entés.

Aixins es que las noyas se feyan suscriur á la major part de novelas que anavan surtint, porque ab una cosa ó altra habian de matar l' estona.

¡Ah, fillets meus, quan ellas llegian aquellas cosas de enamorats, y de sacrificis, y de juraments, y de disgustos pel amor, que en las novelas n' hi han mes que paraulas ab senti! En una paraula: las noyas de la senyora Llussia estavan perdudament enamoradas de tots los héroes de las novelas que llegian.

Com que res mes las distreyal ¿Qué habian de fer?

Vostés dirán que fins aquí no feyan cap mal, pero aixó 'ls ne va portar y de molta consideració.

Inútil es lo fer observar que las noyas de la senyora Llussia no estavan del tot conformes ab las ideas de la mamá, pero criadas tant dócils, á tot arronsavan la espalla, pero no 'ls ulls.

La mamá se 'n anava á l' altra part de la casa, y las dugas noyas ja estavan entelant los vidres del balcó de tant y tant que s' hi acostavan, per guaytar si passava algun que tingués semblansas ab en Rodrigo, ó Eduardo, ó Leoncio, ó algun altre simpàtic personatge de tal ó qual novela.

Al primer que passava, mentres fos jove, l' una deya á l' altra:

—Mira tu: aquet es idéntich á Rodrigo ó á Teobaldo.

—T'èns rahó: cabell llarch, bigoti y perilla... Enterament igual.

Y com tots los jóvens que passavan duyan bigoti, ó bigoti y pera, ó barba, ó patillas, ó res, tots los jóvens eran del agrado de las nenas de la senyora Llussia, porque cada un se semblava á fulano ó sutano de la novela aquesta ó l' altra, que de tots n' hi ha en tolas.

Los antipàtics eran los vells, porque en las novelas may acostuman á ser jóvens, y menos jóvens guapets, los *traidors*.

Algun dia las nenas, ab l' excusa de que feya calor ó de que 'l quarto era poch ventilat, obrian lo balcó y hi surtian. Passava al-

gun jove, las mirava, ellas no 's movian; las hi deya alguna parauleta, ellas reyan.

Als cinch minuts ne passava un altre y feyan lo mateix, y tot lo vehinat las comensá á mirar com unas coquetas.

Com no anavan al lloch ¿qué havian de fer? Al que continuava passan dugas ó tres vegadas y que desde l' escaleta del devant las signava preguntantlashi ahont se veurian al vespre, li tiravan un paperet que deya ab lletra bastant dolenta:

«A la hora en que el astro de la noche estiende sus pálidos reflejos sobre el inquieto mar, no dejes de ser aquí mismo.»

Lo primer tros, copiat d' una novela; y lo segon, surtit del seu senderi.

Lo cotillaire del devant y 'l betas y fils del costat y 'l llauner de mes enllá que s' adonavan d' aixó, ja no deyan coquetas, sino calaveras, á las noyas de la senyora Llussia.

¡Y no 'ls ne dich res, de quant s' adonavan que mentres dormian los pares, á la hora en que el astro, etc. las nenas surtian al balcó á cambiar paraulas ab lo seu Cárlos ó Lisardo!

Segons la opinió general de tots los vehins, las noyas de la senyora Llussia eran unas abandonadas y si no anavan á reunions era porque no las treguessian; si no anavan als teatros, era porque havian de surtir al balcó; y si no anavan als balls, era porque tenian por de que no les hi cantessian claras.

¡Pobres nenas! ¡Si feyan mal, poch lo co-neixian!

Los dias de missa, ja se sabia. Dels cinch dias los quatre, las noyas de la senyora Llussia no 'ls haurian pogut dir lo color de la casulla del capellá perquè l' una, tenia 'l seu Eugenio al altar de la dreta; y l' altra, al de la esquerra hi tenia 'l seu Teodoro, y tot era cambiar miradas ab ells, que tothom ho reparava menos la confiada mamá.

Pero sucsehia que la una cambiava de novela y li agradava mes l' héroe de la última; la germana feya tres quartos del mateix y cada novela que llegian cambiavan de modo de pensar y deixavan á Eugenio y á Teodoro, per Federico y Rómulo.

Y cada galantejador que anavan tenint las nenas de la senyora Llussia, conservava un bitlletet tirat del balcó per las inocentas víctimas del gat escarmentat.

¿Qué va resultarne de tot aixó? Que 'l vehinat per un cantó, los jóvens desairats per un altre, los assistents á missa per un altre y per un altre la facilitat ab que contreyan relacions, las anava desacreditant de tal manera, que avuy dia á las noyas de la senyora Llussia ja 'ls va passant la edat y es probable que 's quedian com la seva tia Pelegrina, sino que aixins com aquesta s' havia perdut per carta de mes, á n' ellas la senyora Llussia las havia perdut per carta de menos.

¡Quántas vegadas dels pecats de las mares, las fillas se quedan sense casarse!

L' ONCLE.

CASTANYERAS Y CONFITERS.

Per totas las cantonadas
Hi han fanals y hi han fogueras,
Y ennegridas castanyeras
Que cridan ab veus cascadas.

Y aquestas veus, com de fossas
Surtidas, que poch s' entenen,
Cridant á nosaltres vénen:

—¿Quín vol? ¡Calentas y grossas!

Y en la nit, quan ja no abruman

Las veus de mil baladrers,

Se sent per tots los carrers:

—¿Qui es que 'n vol, ara que fuman?

Aquets crits, aquest infern
De tantas veus com sentiú,
Son absollas al estiu,
Son anuncis al ivern.

Los confiters tots en colla
Fan pintar aquí y allí,
Y 'l que 's té per mes mesquí
Sembla que treu fabas d' olla.

Y aparadors repintats
Y fins ara quasi vuits,
Se veuhen plens de bescuits
Y de panellets variats;

Y platos de crema fina
Que crema al que may ne tasta;
Y flams, que 'l que may ne gasta
Mirantlos s' inflama y trina.

¿Y tot aquest luxu estern,
No sabeu lo qué es? Sentiú:
La mortalla del estiu
Y l' aurora del ivern.

L' AVI.

TEATROS.

En lo de Romea s' ha estrenat un drama titulat «Lo incendi de Hostalrich», primera part de «Las joyas de la Roser». Los autors diuben en la dedicatoria que es una pedra mes per lo teatro catalá; llástima que eixa pedra no sia preciosa.

Quan se representa un drama y fa cop, sos personatjes interessan al públich fins al grau de créurerlos reals y desitjar saber lo que fón de ells desde que cau lo teló en endevant. Aquet efecte es lo mateix que inspirá á un conegut nostre la pregunta de si en la *Arméria Real* hi havia l' armadura de D. Quijote, y aquest es lo que indueix á un preceptista espanyol á aconsellar que las tramas se deslliguen bè y completament pera evitar que lo espectador quedant ab ansia demani:

De la pobre minyona qué se 'n fa?

Aprofitant descuits d' aquest género, alguns escritors (que á autors no arriban) y do-

nant per escusa lo desitj del públich, fan segonas y terceras parts y realisan ja de molt antich lo ditxo castellá

Quien á buen árbol se arrima
Buena sombra le cobija.

Cosa es aquesta molt vista; mes fins avuy no nos havia ocorregut (y per aixó sens dubte no volia morir la vella) que 's poguessen escriurer *primeras parts*, perquè aquestas han de ser com «Lo incendi de Hostalrich» ó servil copia de la esposició del original, ó argument nou que xoca ab lo de la referencia.

D' aquest defecte fundamental naixen tots los que tè lo drama estrenat, perquè lo públich mentres veu «Lo incendi» tè los ulls fixos en «Las joyas», y res li interessa de lo que com á preludi passa. Tots los personatjes resultan fluixos, alguns fora de caràcter, com en Mateu, altres hi sobran com Merino y en Pau, y altres n' hi ha, en Bernat, que no valia la pena de tréurerli trenta anys de la esquena, pera ferlo també vell, corvo, lo cávech al coll y una mica xotxo.

En Bernat podia salvar lo drama, y los autors no han volgut aprofitarlo. Treyentli lo que tè de vell en «Las joyas», redressantli la figura, omplint son cor de fé, generositat y entusiasme, dantli lo foch de la juventut y fentlo un héroe del Bruch, podia ser la personificació del poble catalá en la independència. ¿Qué mes voleu per drama? Ab aixó, com á fonament, ab alguna llapissada de *joyas* y d' incendi de Hostalrich, si tan se hi empenyan, y sabentho fer, los hi asseguro que en lo teatro catalá s' hi hauria posat efectivament una altra pedra.

La execució va anar tau... tau... La noyeta que fa de Roser en lo últim acte estigué felicíssima. ¡Ja n' hi deu haber costat de feyna al que la ha ensenyada! Lo públich la va aplaudir ab justicia y feu sortir los actors. Menos justos van ser los aplausos tributats á los tiros y fochs de bengala del melodramátich final del segon acte, en lo qual també foren los autors cridats á la escena.

PERE PAU PAJÉS.

La ópera italiana ha donat fins ara lo «Guillermo Tell» y «Marta». Aquesta va sortir bastant bè; nos sembla que donará quartos llarchs á la empresa; la primera hauria estat passadora si la *partitura* no fós tant gran com es. Una cosa varem notar, que en lo últim acte han suprimit tot alló de la barca y de las onadas y del aygua; pero en cambi nos donaren mes aygua de la que haviam de menester al sortir la nit del diumenge. Entre lo ruxat, las decoracions nevadas, y la execució, varem quedar bastant frets. Quan tinguem temps, donarem detalls sobre la companyia.

* * *

De la ópera francesa nos reservem parlar-ne lo dia dels morts.

* * *

TEATROS. (PER T. PADRÓ)

LICEO

Lo senyor Vianessi, sens por de embrutarse los guants, ha fet desapareixer las trenyinas del Guillermo... Be per ell y per la empresa.

PRINCIPAL — Entrada 2 R^s.

TEATRO CATALÀ.

Los alopatas y homeopatas demanant compte á en Pilarra per haberos ridiculísat en lo "Si us plau per forsa,"

ROMEA. — Entrada 12 C^s.

GRACIA — Entrada 1 Ralet.

PROBLEMA

¿-La companyia del aquest teatro es companyia?—Si senyó. ¿-La del Rómea es companyia?—Si senyó. ¿-Son tres companyias?—No senyó.

SOCIEDAD ESPRONCEDA.

Lo millor es ferse socio; ab 10 ralets, convidó á tota la parentela.

SOCIEDAD MARTE

Marte s'empulayna per anar al Olimpo á casa de alguna Musa.

Se assegura que en lo Teatro Principal hi donará algunas funcions la companyia de zarzuela del Romea. Com que la companyia dramática dels dos teatros també es la mateixa, trobo que 'ls que s' abonan al Principal es no mes que per ganas de gastar, perque iguals funcions en lo Romea surten bastant mes baratet, y en aquestos temps fa de bon estalviar.

* * *

La dedicatoria de «*Lo incendi de Hostal-rich*» diu: *Al teatro catalá, una pedra mes, los autors.*

¡Es tot una humorada entretenirse en tirar pedras al teatro catalá!

¡Ves si aixís com no li han fet res, l' arriban á tocar del pòls!

EPITAFIS.

De un exés de bona fè
Morí 'l pobre que aquí jau:
¡Oh! tu que passas, no témbias,
No se encomana aquet mal.

Sota esta lápida están
Juntas la sogra y la nora,
No renyeixen ni disputan,
Caminant, perque son mortas.

CASTANYA.

ETIMOLOGÍA.

Ja que estem als vols de Tots Sants, just es que expliquem alguna coseta de las castanyas. ¡En alguna cosa 's tè de véurer la castanyada! *Castanya* 's compon de duas paraulas: *casta* y *anya*. La primera d' aquestas duas paraulas indica lo que pot simbolisarse en la castanya, que es la *castitat*. Tothom sab que aquesta fruyta al càurer del arbre está cubierta de punxas, que dessota aquestas punxas hi ha una pell, que dessota d' aquesta pell se troba la castanya tal com arriba per véndrer, y encara per menjarla es menester tréurer un' altra pelleta que tè, mes prima que las altrás.

De aquí, que per trobarse la fruyta tant recatada devall tantas capas y punxas, se pren per mòls com á símbol de castitat, y per aixó se li va dir *casta*.

S' ha disputat llargament sobre la segona paraula de que 's compon lo nom, ó siga sobre *anya*. Los indios diuen, y aixó ho sabem per un de l' *Africana*, que com la castanya es arrugada, l' *anya* ve d' *anys* ó *àvia*, y segons aquets *castanya* vol dir: *casta vella* ó *casta d' anys*.

Pero nosaltres, que ab aixó de etimologies tenim per mòlt mes adelantats als moros que

als indios, creyem lo que 'ns va dir un d' aquells que feyan salts mortals al Liceo y al Prado, que *anya* es *fruyta*, sino que á cópia d' anys y anys s' ha anat adulterant aquesta paraula fins á convertirse en *anya*.

De manera que *castanya* significa *casta fruyta*.

AVESTRUS.

En lo «Teatro catalá» continúa donanthi grans entradas «Si us plau per forsa» de don Serafi Pitarra. Cada dia agrada mes.

«Un pa com unas hostias» no es mes que lo que diu lo títol.

En Clucellas s' hi fa aplaudir que es un contento.

* * *

Voliám donar detalls sobre las inundacions últimament acontecidas, pero «el Samboyano» del *Principado* 'ns deixa sense saber qué dir, perque 's coneix que quan plou aquell senyor no déu tenir res mes en que ocuparse y no deixa res per tendre.

* * *

¿Qué no van al café Nou de la Rambla á sentir los concerts que dóna en Nogués? Vájinhi, que hi trobarán una escullida reunió que no tè mes que escoltar y aplaudir al célebre pianista.

* * *

Lo tenor manresá, senyor Canas, se disposa á sortir per Milan á completar sos estudis. Esperem de las sevas bonas disposicions que farà *carrera* anant á Italia.

EPÍGRAMAS.

—Jo tinch una nebodita
Que es la xica que mas amu.
—¿Qué es gallego aquet que parla?
—No, home, que es *americanu*.

Si per semblarne lluit
Y ferte veure á la gent
Portas or y pedrerías,
Mes que lluit, serás lluent.

Un mico que hi havia en una casa, saltant per jardins va anar á una habitació vehina y se 'n emportá un relotje que trobá demunt d' una calaixera. Lo duenyo del relotje se presentá al del mico y li digué:

—Escollí: 'l sèu mico m' ha pres un relotje.

—¿Vol dir?

—Sí, senyor, sí. Miris, es aquet que veig demunt de la taula. ¡Còm me l' ha malmés!

—¿Es aquet? Jo li diré; ja li vaig reparar, pero com veyá que 'l feya anar de qualsevol manera, vaig contar que seria cosa seva. ¡Ves qui s' havia de pensar que era de vosté!

* * *

Se queixava un de los sèus professors dient: Fa mes de dos anys que me enseñan de francés y encara no ne aprés una paraula; mireu si se pót dar mestres mes tontos.

Sol·lució á las xaradetas del número anterior.

I. Res-sol.—II. Gras-sa.

Sol·lució al gèroglifich.

Cobra fama y calat á jaure.

XARADETAS.

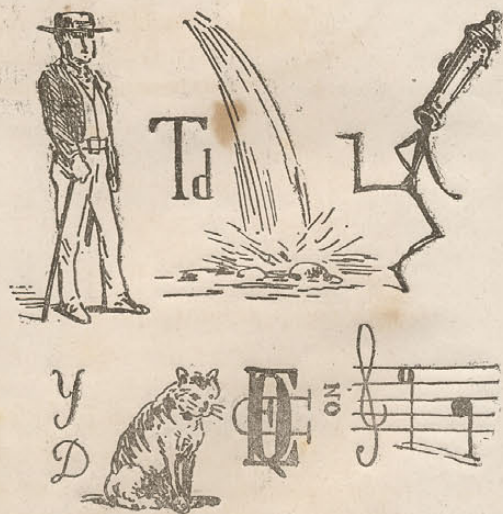
I.

Jo sòch *hu*, y també 'l lector;
Segon, se troba cantant.
De tot si que no pot serho
Lo qui no hagia estat casat.

II.

La *prima*, escalfa;
Lo *dos*, refresca.
Si 'l *tot* se casa,
De ser *tot*, deixa.

GEROGLIFICH.

En lo pròxim número donarem las sol·lucions.

E. R.—Ignocent Lopez.

Barcelona 1866.—Imprempta de Narcís Ramirez y Companyia, Passatge de Escudellers, número 4.